

דרושים וענפים באילן התורה
מפרי עטו של הבה"ח פ.מ. נויברט הי"ו

מאת

זמני כניסת ויציאת השבת	
פרישת בלק	פרישת פנחס
כניסת שבת 7:09	כניסת שבת 7:04
יציאת שבת 8:20	יציאת שבת 8:20
הזמנים לפי אופק ירושלים ת"ו	

ענף הדרושים

דרוש לפרשת בלק

הקדם מדרש פליאה בפרשתן

במדרש פליאה בפרשתן – כשביקש בלק מבלעם מקלל את ישראל, אמר ליה בלעם, הכתוב חלקו כבוד לישראל, שנאמר אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מכם אני מבקש ולא מן אמות העולם, ואיך אקללם.

ביאור המדרש בהקדם קושיא עליו

ונ"ל המדרש בהקדם דברי הציר יעקב דכתב דהרי כוונת בלק היה שלא יכנסו בני" לא"י א"כ הקשה מה הקשר בין א"י לקרבנות?

ביאור בהקדם דברי האדרת אליהו

ונ"ל והוא בהקדם דברי האדרת אליהו וז"ל: דילפינן מדכתיב איש איש מביית ישראל גו' אשר יקריב קרבנות, איש איש לרבות הגוים שמקבלים מהם קרבנות, ויש לומר שאין מקבלין מהם קרבנות ואיש איש דברה תורה כלשון בני אדם עכ"ד.

סיכום הדברים עד לכאן היוצא לנו בזה דאם דברה תורה בלשון בני אדם אז אין מקבלים מהעכו"ם קרבנות, משא"כ אם לא אמרינן דברה תורה בלשון בני אדם, אז איש איש לרבות העכו"ם, שמקבלים קרבנות מהם.

הקדמה ב' מספור זרע ישראל עם ביאור דבריו

והנה בספר זרע ישראל כתב וזה תוכן דבריו, עפ"י הגמ' בב"ב (ק"ח ע"ב) (דיש מ"ד שסובר דליוצאי מצרים נתחלקה הארץ, שא"י מוחזקת מאבותינו, ואינו נחשב כראוי אלא דמוחזק לנו, ולאותו צד יוצא בגמ' דשבת מנשה נטלו עשרה

חלקים בעבר הירדן, 6 חלקים נטלו בצד המערבי של עבר הירדן, ועוד 4 נטלו בצד המזרחי, והגמרא דנה איזה עוד

פרפראות לפרשת פנחס

במדרש פליאה הקשור לפרשת פינחס – הרוצה לידע שפינחס זה אליהו יראה מאלה הדברים.

ונ"ל המדרש דקאי על המשך הפסוק, דין תופל לבן, וחצרות, ודי זהב, ונקדים דברי היעלת חן, וזה תוכן דבריו: מלשון הכתוב שנאמרו בו תפל ולבן וחצרות ודי זהב יחד, ואין ביניהם הפסק במלה בין כמו שהפסיק הכתוב למעלה "בין פארן ובין תפל", משמע ששלשת הדברים הרמוזים בתפל לבן חצרות ודי זהב, שהם: התלונה על המן, מחלוקתו של קרח, ומעשה העגל, יש שייכות ביניהם לענין התוכחה שהוכיח משה רבנו את ישראל עליהם.

והנה כאשר לימד משה רבנו זכות על בני ישראל לפני הקדוש ברוך הוא על מעשה העגל, אמרו חז"ל שני דברים שבהם לימד משה סניגוריא על ישראל. בעשרת הדברות, על הפסוק "אשר הוצאתיך מארץ מצרים", פירש רש"י, ולמה אמר בלשון יחיד – "אלהיך"? ליתן פתחון פה למשה ללמד סניגוריא במעשה העגל. וזה הוא שאמר "למה ה' יחרה אפך בעמך", לא להם צוית "לא יהיה לך אלהים אחרים", אלא לי לבדי. ובפרשת כי תשא (לב, לא), על הפסוק "אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב", פירש רש"י, אתה הוא שגמרת להם, שהשפעת להם זהב וכל הפצם, מה יעשו שלא יחטאו. משל למלך שהיה מאכיל ומשקה את בנו ומקסטו, ותולה לו כיס בצוארו, ומעמידו בפתח בית זונות, מה יעשה הבן שלא יחטא.

ברם, כאשר דבר משה אל בני ישראל והוכיחם על שעשו את העגל, רמז להם בתוכחתו כי מתוך מעשיהם שלהם עצמם נסתרות טענותיו שבהן לימד עליהם סניגוריא. על הטענה הראשונה, שאמר משה לפני הקדוש ברוך הוא כי הוא לבדו נצטווה "לא יהיה לך", רמז להם משה כי במחלוקתו של קרח, כאשר התריסו בפניו "כי כל העדה כלם קדשים", כפירוש רש"י, כולם שמעו בסיני מפי הגבורה, היינו את שתי הדברות הראשונות, סתרו הם בעצמם את דברי הסניגוריא שלו, שהרי הם עצמם טענו את ההיפך הגמור, שלכל העדה בשוה למשה נאמרו הדברות הראשונות מפי הגבורה.

את תלונתם של בני ישראל על המן "ונפשנו קצה בלחם הקלקל", יש לפרשה על פי מה שאמרו בגמרא על הפסוק "המאכילך מן במדבר למען ענתך", שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שיאן לו פת בסלו. היינו, שכיין שירד המן עומר כל יום ליומו, ולא הותר להם להניח מיום ליום, הרי היתה אכילתם מהולה בדאגת לבם מה נאכל למחר. תלונתם על המן שהיתה על שאין להם יותר מכדי סיפוקם לאותו יום, סותרת את טענת משה רבנו שהליץ עליהם כי בשל הזהב שהיה להם הרבה יותר מכדי צרכם, הוא שגרם להם לחטוא בעגל.

ארבעה יש, אז למ"ד ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ, יש חלק אחד של צלפחד אביהן, שהיה מיוצאי מצרים, עוד חלק שזה שני מנחלת אבי אביהן, שזה חפר שגם היה מיוצאי מצרים, וחלק שלישי חלק נוסף מחפר שהיה אבי אביהן, שנטל פכבכור שני חלקים, והחלק הרביעי יוצא מהגמרא שירשו מדודם, שגם היה מיוצאי מצרים שמת ללא ילדים, והדין הוא שגם יורשים את חלקו, ולמ"ד זה הגמ' מביאה ברייתא שלומדים כל דבר מלשון הפסוק, נתן תתן להם – זו נחלת אביהן, בתוך אחי אביהם – זו נחלת חפר אבי אביהן, והעברת את נחלת אביהן להן – זו חלק בכורה של חפר אבי אביהן שהיה בכור, חלק הרביעי מדודם שמת בלא בנים לומדים מאחוזת נחלה, שמיותר המילה, שנטלו ג"כ מצד אחד שמת בלא ילדים.

המשך וביאור הספר זרע ישראל

ולמ"ד לבאי הארץ נתחלקה, א"כ א"י אינה מחזקת, שלא ליוצאי מצרים נתחלקה, שהו"ל א"י ראוי ולא מוחזק, אז גם יש עשר, 6 חלקים בצד המערבי, ועוד שני חלקים של חלקי חפר, שזכה בזה חפר, שהחזירם ונתחלקו מחדש לבאי הארץ, (ולכך זכו בשתי חלקים שחפר אבי אביהן היה בכור, וזוכה לשנים) אמנם מחלק צלפחד אביהן לא זכו, שהרי ליורשי הארץ נתחלקה ולא

המשך פרפראות

תוכחתו של משה רבנו שהוכיח את בני ישראל על מעשה העגל, סמוכה היתה ותכופה לאחר התוכחות על שהתלוננו על המן ומחלוקת קרח, ולפיכך נכללו "תפל ולבן וחצרת ודי זהב" בפסוק בתוכחה אחרת, עכת"ד.

והנה היוצא לנו בזה דכשהתלוננו על המן, ובמח' קרח, נסתר של שתי טענות מחטא העגל, לי ציווי ולא להם, ב' שבביל כסף וזהב שהרבית להם עשו את העגל.

וא"כ קשה מדוע באמת עשה אהרן, את העגל? וצ"ל שהיה פיקוח נפש, שפחד שיהרגוהו כמו שהרגו את חור, ויהיה חלילה כליה בשנואיהן של ישראל, ככתוב בפסוק אם ירג במקדש כהן או נביא. וגו' ולכן מסר נפשו והציל עצמו למען כלל ישראל, שהיה פיקוח נפש, ע"כ תוכן דברי המפרשים.

והנה תוס' הקשו, ורצו להוכיח, שאליהו הנביא לא היה כהן שהרי החיה את בנה של השונמית, ואיך נטמא לו? אמנם תירצו שם שהו"ל פיקוח נפש, ובזה מותר ליטמא שהיה צריך להחיות ולא היה מישהו אחר.

והשתא א"ש הכל דמי שהרוצה לידע ולהוכיח שפינחס זה אליהו, יראה מאלה הדברים, והכוונה להמשך הפסוק דמשרע"ה הוכיחם על חטא העגל, כנ"ל מהיעלת חן וא"כ קשה מדוע באמת עשה אהרן את העגל? וצ"ל שיש כאן חשש פיקוח נפש, שיהרגוהו ויהיה חלילה כליה בשנואיהן של ישראל, א"כ גם פינחס היה יוכל להחיות בנה של השונמית, ושפיר יש כאן ראיה שפינחס היה כהן, הוא אליהו, והחיה את בנה של השונמית כי הו"ל פיקוח נפש, וא"ש בעזה"י.

סיוכום הדברים

וא"כ יוצא דאם א"י מחזקת מאבותינו אז אמרינן דברה תורה כשולן בני אדם, וא"כ איש איש לא מרבה שמקריבין קרבנות כשיראל.

סיום הדברים וביאור המדרש

וזה שהוכיח בלעם שהכתוב אמר אדם כי יקריב מכם קרבן לה', שרק ישראל יכול להקריב קרבנות ולא עכו"ם, וא"כ איש איש אין דורשים לרבות עכו"ם אלא שדברה תורה בלשון בני אדם, וא"כ א"י מוחזקת מאבותינו, ואיך תגרש אותם מהארץ שכבר מוחזק להם, וא"ש בעזה"י.

ביאור לפי הנ"ל דבר נוסף

ויתכן לומר ג"כ דלכן אמר בנה לי שבעה מזבחות והעלה שם קרבנות, ולכאורה זה למה? רק לפי הנ"ל א"ש שרצה להוכיח דגם עכו"ם מקריב קרבנות, ואיש איש לרבות עכו"ם ויתכן לא אמרינן דברה תורה כלשון בני אדם, ויכול אתה לגרש את ישראל מהארץ שאינה מוחזקת להם, וא"ש בעזה"י.

ליוצאי מצרים, וצלפחד לא היה מבאי הארץ, וא"כ איך יש עשר? אז הגמ' מסבירה שהיה שתי אחים שיצאו ממצרים, ומתו בגיל צעיר, הרי יש כאן עשר והנה למ"ד זה דורש מאחזות נחלה דוד אחד שמת בלי יורשים, ומיותר נתן כפילות (נתן תתן) לומר עוד דוד שמת בלא ילדים.

סיום וביאור ספר זרע ישראל

א"כ כתב בספר זרע ישראל הנ"ל, דיוצא דלמ"ד דליוצאי מצרים נתחלקה הארץ אז מה דורש מנתן נתן שהרי לא צריך זאת לעוד דוד שמת, שהרי היה רק דוד אחד שמת, שזה למ"ד מאחזות נחלה, א"י שדברה תורה כלשון בני אדם, א"כ יוצא דלמ"ד דא"י מוחזקת מאבותינו דברה תורה כלשון בני אדם, משא"כ למ"ד דאין א"י מוחזקת מאבותינו אלא לבאי הארץ נתחלקה, אז לא אמרינן דברה תורה בלשון בני אדם, שדורשים הכפילות נתן נתן, ע"כ תוכן דבריו.

~ פרשת בלק ~

פניני

אור החיים הקדוש

שבת לפני הארציט

לא הביט און ביעקב. יתבאר על פי דבריהם ז"ל (רע"מ ח"ג רעה) שאמרו כי על ידי חטא האדם נרשם רושם כח הרע באבר שבו עשאו והיא בחינת הפגם המזכרת בדבריהם ז"ל, ופירוש און הוא כח הרע הנמשך מהעבירה, על דרך אומרו) משלי ל (לא פעלתי און, וכתוב (תהלים קכה) יולכים ה' את פועלי האון, ולזה אמר לא הביט און שהוא רושם המפעל הרע אינו אפילו ביעקב שהן המון העם שיתכנו בשם יעקב שכלם נשמרים מעשות רע, והגם שיטעו מדרך השכל אינו נקבע בנפשם האון שהוא חלק הרע, על דרך אומרו (שיר ד') כלך יפה ומום אין בך פירוש שאין החטא עושה בו מום קבוע אלא לכלוך העובר על ידי רחיצה והדחה, וכמו שרמזו ז"ל (שהש"ר) במה שאמר הכתוב שחורה אני ונאווה יעיין שם, ואומרו ולא ראה עמל בישראל פירוש אפילו פגם שצריך עמל להעבירו אינו באותם שנקראים ישראל שהם הצדיקים:

או ירצה אומרו לא הביט און הוא חטא

ובשעת הליכה נפלה מחלוקת ביני ובין חברי, כי חברי אמר בלשון זה דאם איז איין ערליכער גוי, ואנכי אמרתי כי אינו נכון לומר רק איין אומרערליכער גוי, ונשאר הדבר כי נשאל את פי רבינו זצ"ל עם מי יסכים רבינו כן יקום. ואשר באנו לרבינו זצ"ל אמר אלי אמור מאיר אתה מנלך הדבר מדברי תוה"ק, ומיד אמרתי עפ"י מאמר רשב"י בב"ר הובא בפ' וישלח (לג-ד) וז"ל אמר ר' שמעון הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב אלא וכו'. א"כ לפי זה אם ההלכה הוא כי עשו שונא ליעקב ע"כ אם ה' הערל מרחק אותנו ה' עושה כהלכה ואזי ראוי לאמר עליו ערליכער גוי, אבל הערל הזה אשר קירב אותנו בכל מיני התקרבות ועשה שלא כהלכה א"כ ראוי לאמר עליו אומרערליכער גוי, כי עשה שלא כהלכתו, ואז אמר רבינו זצ"ל כי הצדק איתי וכן הוא הכוונה גם כאן כי תמי' גדולה וכן בלק, כי ידע בטח מהאזהרה שזוהרה בדברי תוה"ק אל תצר את מואב א"כ למה ועל מה שכר את בלעם לקלל אותנו הלא לא ה' לו מה לירע מפנינו אלא הוא ה' מוכרח לעשות כהלכתו הלכה הנ"ל שעשו שונא ליעקב וא"כ היה בלב ערליכער גוי, על כן התחילה הסדרה בשם בלק כי ה' ערליכער גוי אין מיט איין ערליכער גוי מותר להתחיל הסדרה.

(פקודת הלוי)

דרך צחות

בס' דברי מאיר (פ' בלק, עה"פ וירא בלק) וז"ל, שמעתי מפי הישיש ר' יוסף בן ברוך ע"ה, כי בפעם אחד בפרשת בלק ה' אצל הרמז"ל, ורב אחד ה' עמו ירא שמים אבל לא ה' למדן גדול ונכון הוא לפני רב אב"ד שיה' למדן ובקי כידוע בכל תפוצות ישראל, והרב הנ"ל עלה לתורה אז פ' בלק במקום כהן, ורצה לברך על התורה, ואמר לו הרמז"ל אשאל אותך קודם האברכה שאלה קטנה, מה ה' בלק יהודי או גוי, וענה הנ"ל מסתמא דבר ידוע כי ה' גוי מעם מואבי, ושאל אותו הרמז"ל אם כן הוא, אמור לי הטעם מדוע נקרא הסדרה האחת של תוה"ק על שם הגוי הזה בלק, והרב הנ"ל לא ידע מה לענות על זה. ואמר הרמז"ל אנכי אענה התירוץ על זה, ופתח את פיו הקדוש בזה הלשון, פעם אחת אנכי וחברי הלכנו על הדרך ונתחזק הגשם בכל רגע עד כמעט פרחו נשמתינו מגודל הקור והלחות וחיפשנו איזו בית ליכנס בו עד כי ברוב הליכה מצאנו וראינו בית אחד ונכנסו בתוכו ומצאנו בו עכו"ם אחד יושב בתוך הבית, אז התחלנו לחזור לאחורינו, ויצא אחרינו העכו"ם וביקש ממנו אל נא תעברו ממנו בלי לינה ונתן לנו לינת לילה טובה מאוד, ובבוקר השכמנו לדרכנו

המחשבה שגם הוא יקרא און על דרך אומר (תהלים ס"ו) און אם ראיתי בלבי, שאין ה' מביט אל המחשבה הרעה, ביעקב פירוש שאין עושה ביעקב המחשבה הרעה רושם האון שהיא ענף הרע, ולזה דקדק לומר לשון הבטה שהיא יותר מהראיה פירוש כי הגם כי בראיה ראשונה הוא רואה מחשבה הרעה כשהוא מביט בפנימיות מפעלה אין און, ודקדק לומר און ביעקב פירוש שאינו עושה בו החטא ההוא רושם, וזה אפילו בהמון העם אשר בשם יעקב יכונה, וכנגד הצדיקים שבהם אמר ולא ראה פירוש אפילו מחשבה בלתי הגונה הנקרא עמל שעמל עמו יצר הרע בכח המחשבה להטותה מדרך השכל והצדיקים לבם חלל בקרבם, והוא אומר ולא ראה עמל בישראל. גם נתכוון לומר שהצדיקים הגם שעושים מצות וכל עסקם בתורה אינם מרגישים שיש להם עמל על דרך אומר (תהלים עג) עמל הוא בעיני אלא אדרבא כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה. גם נתכוון על דרך אומר (משלי ח) אני בינה לי גבורה, כי כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידין בה אין להם עמל בעסק התורה שאדרבא היא נותנת לו גבורה:

עוד ירצה לומר כי באמצעות ב' הדרגות שיש בישראל אין הקב"ה מקפיד על רשע שבעולם מהאומות ובוזה אינו מאבדם גם אינו יגע בכריאת עולמו ובנשיאת עול לכל הדברים הצריכין לעולם, והוא אומר לא הביט און שיש בעולם בשביל יעקב, גם אינו רואה עמל שעמל כביכול בסבילת העולם ובמזונותיו ובסיפוק צרכיו הכל אינו חש לו בשביל ישראל, והוא אומר בישראל בשביל ישראל, וכן תמצא שאם ישראל הולכים בדרך התורה והמצות ה' נותן טובו לעולם וניזונים ונהנים גם האומות יחד, ומעתה המבקשים לעקור אומה זו מבקשים לאבד העולם ויושבינו. עוד נתכוון באומר ולא ראה עמל בישראל כי הצדיקים כל צפצופם עושים בו נחת רוח לה' ואינם מיגעים אותו כביכול על דרך אומר (מלאכי ב) הוגעתם ה' בדבריכם, ולזה אמר ולא ראה עמל בישראל:

ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו. פירוש כנגד ב' בחינות שהזכיר, הנקראים בשם יעקב שהם ההמון עם, והמתכנים בשם ישראל שהם הצדיקים, ה' אלוקיו עמו הם הצדיקים שעושים מאהבה, לזה אמר ה' שהוא שם החסד לומר שאין עבודת הצדיק לצד הדין אלא אוהב הטוב במה שהוא טוב, ודקדק לומר אלוקיו שלא תחשוב שאם ה' מייסרהו ישוב אחור, לזה אמר אלוקיו שהגם שייסרהו על משמרת אהבתו יעמוד, וכנגד כת ההמון הנקראים בשם יעקב אמר ותרועת מלך בו שהוא ירא לצד המשפט:

עוד ירצה לומר שבה השגתם שלא בחר ה' לשכן שמו אלא עמם, ועוד שעשה בהם כח עליון שיכולין לאבד כל מה שנותנין בו עיניהם כמלך עולם, והוא אומר ותרועת מלך בו פירוש אין צריכין שה' יאבד קמיהם אלא בהם עצמן יש הדרגה זו. וכן תמצא שהצדיקים כל מקום שנותנים בו עיניהם להשחית בכל הנבראים הם בעלי היכולת:

עוד יתבאר על דרך אומרם ז"ל (ברכות סא:) על רבי עקיבא שהיו סורקים בשרו במסרקות של ברזל והיה מאריך באחד וכו', והוא אומר ה' אלוקיו עמו פירוש מדבק נפשו בה' אלוקיו בתכלית החיבה הגם שתרועת מלך בו בשבת ברזל שסורקי ששרו, ואפילו בזמן עצמו שהשבת בו שהיו סורקים וכו' אף על פי כן ה' אלוקיו עמו:

השכמת הבוקר

להתייצב באור הבוקר

מה טובו אוהליך יעקב משכנתך ישראל (כד, ה). אמרו חז"ל (בבא בתרא ס.) ראה [בלעם] שאין פתחיהם מכוונים זה לזה וכו'.

"ל בדרך צחות, "ראה" מלשון מוצא חן כמו שתוס' אומרים "ונראה לר"י". דהיינו בלעם "ראה" – מצא חן בעיניו שאין פתחיהם שוות, שאין מתחילים הציבור את התפילה ביחד מהתחלה, אחד בא ל'ברוך שאמר', ושני ב'הלולויק'ם ושלישי מגיע ל'ויברך דוד' – כל אחד מתחיל להתפלל במקום אחר. ראה שאין פתחיהן מכוונים – מצא זאת חן בעיניו, דהרי אם היה יכול – היה מפריע ומבטל לגמרי את התפילה, אך כיוון שאין בידו לכל הפחות גורם שכל אחד יגיע בזמן אחר.

אמנם צריכים אנו לדעת שאסור להתפלל תפילה שמוצאת חן בעיני בלעם, אלא "מה טובו אהליך יעקב" צריכים אנו להתחיל להתפלל בזמן, מתחילת התפילה עד סוף התפילה שתהא תפילה שלימה, והבן. מפי כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמר שליט"א

וכפי שכתוב בשולחן ערוך יתגבר כארי לעבודת בוראו שיהיה הוא מעורר השחר וכמובא שם במשנ"ב שלא ישמע לעצת היצר שאומר בחורף הקור גדול ובקיץ שהלילה קצר אלא יתגבר כארי ויהיה מעורר השחר.

וכפי שסיפר הרב הגאון רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: שבאחת הבחירות לעיריית בני ברק העמידו מועמד יחיד המקובל על כל סוגי התושבים, ב"ה, עפ"י עצת חכמים, כנראה שאתם נעבך, כבר לא יודעים כיצד מתנהלות בחירות כאשר יש כמה מועמדים, (ולא נדבר על בחירות בתוכנו אלא על עיר

אחרת... אצלנו הכל טוב...) כל מועמד מציג לראווה את מעשיו הטובים בעבר כדי שיבחרו דוקא בו, והעיקר הן, ההבטחות לגבי העתיד "מה שאני עוד אעשה למענכם!" געוואלדיג!, אפשר להאריך רבות בתיאור "מלאכת בחירות", אך נקצר ונגיע למעשה.

עיר אחת בארץ ישראל, לא אגיד לכם איזו עיר, עיירה גדולה (שלא היתה ולא נבראה, אבל משל היתה) היו בה שני מתחרים. אחד מהם הבטיח לציבור דבר מעניין, מעולם לא שמעו הבטחה כזו ממועמד לראשות העיר. תשמעו, רק רגע, אל תחייכו:

יש לי כוונת המצאה, כי בכל רחוב בעיר יהיו מזגנים באמצע הרחוב. לא תהיה סימטה בעיר שהקור לא ישרור בה, ולא סתם קר – יאלצו ללבוש סודרים, און ס'ועט זיין מורא'דיג, ממש קר "איך תעשה את זה?" תמחו כולם "אל תשאלו שאלות, כי יש לי גם את התקציב לכך – מליונים". בקיצור, "רק תבחרו ב'".

הוא עמד בהבטחה או לא, מה אתם חושבים? הוא הוסיף משפט אחד להבטחתו: "כיון שלארגן כזה פרויקט זה לא מהיום למחר, אתם מבינים לבד כי הדבר כרוך בעבודה של כמה חודשים, א"כ בעזרת ה' תוך ארבעה חודשים תתרחש לפניכם מימוש ההבטחה... הדבר הגדול הזה!". והוא עמד בהצלחה?

הבחירות היו באב, וברוך ה' במלאות ארבעה חודשים (בראשית חדש כסלו) תתפלאו לשמוע התקיימה ההבטחה במלואה, במלאות ארבע חודשים נהיה כפור ממש – מזגנים ברחובות. מסתכלים כולם בפליאה כיצד עושה הקב"ה שהקור לא בורח, הכל מסביב פתוח והחום לא נכנס? בבני ברק למשל, עוד היה קצת חם אבל באותה עיר לא רחוק מבני ברק בכל העיר קר!, האויר נושב אנה ואנה במקומו הפלא ופלא, מזגנים של קור: "בתבונה משנה עתים ומחליף את הזמנים" ולא שמים לב. הרגשה כזו אה – רוח, אויר, נהיה לי אור "יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל.

חובת הלבבות אומר "וראוי לך אחי לדעת שכל כוונותינו בתפילה אינה אלא כלות הנפש אל האלוקים" אם אדם שומע היטב מה שהוא מדבר ב"מאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים", וב"משנה עיתים ומחליף את הזמנים" הוא יכול לטעום – כלות הנפש אל האלוקים!.

האמת כי בתפילה צריך תמיד חיזוק, וזקוקים לשכל, לתפוס את קרבת האלוקים. (להגיד)

ברכת ה'

ברכה מדומה

כדי להמחיש מה הן ברכותיו של אותו רשע, שברך את ישראל והתכוון

לקללה, נביא את המעשה הבא:

אדם אחד ניהל מסעדה יחד עם שותפו. הייתה זו מסעדה יוקרתית שהגישה לסועדיה מאכלים משובחים מכל מטעמי עולם. שמם של המאכלים אשר הגישו בין כותלי המסעדה יצא לתהילה, ואנשים רבים היו באים לאכול במקום.

דא עקא, ששני השותפים, בעלי המסעדה, היו מתקוטטים ומקללים אחד את השני ללא הרף. לאט לאט החלו האנשים להדיר את רגליהם מהמסעדה, ומצבם הכלכלי של השותפים הלך והדרדר.

ישבו השותפים ודנו, מדוע חדלו הלקוחות לפקוד את המקום? הם בררו אצל מספר אנשים, ונענו כי הסועדים אינם יכולים לסבול את הקללות המוטחות במקום, ובשומעם זאת האוכל אינו ערב לחיכם, ולכן אינם מגיעים יותר לאכול במסעדה.

אמר שותף אחד לחברו: "אתה רואה? בגלל קללותייך הלקוחות לא באים!" "וכי אתה לא מקלל? הרי גם אתה מקלל!" הטיח בו השותף.

"אתה יודעת מה?", הציע השותף, "בוא ונעשה שבידת נשק כדי שאנשים יחזרו לאכול במסעדה!"

"אבל איני יכול להפסיק לקלל אותך!"

"מנין אם כן תהיה לנו פרנסה!?"

בסוף אמר השותף לחברו: "בוא נעשה תחבולה: כשאתה רוצה לקלל אותי, תקלל באופן כזה שלא יובן לנוכחים. כשתרצה לאחל לי שישתתמו עיני, תגיד 'שיתברכו עיניך'. כשתבקש לקלל אותי שייקטעו רגלי, תאמר לי 'שיתברכו רגליך'. וכן על זו הדרך. כך נברך אחד את השני, ובאמת נתכוון לקללה וכל הלקוחות ישונו לאכול במסעדתנו..."

ואכן, השותפים נהגו על פי התחבולה שהגו. אנשים היו יושבים ואוכלים, ותוך כדי כך השותף היה שואג לעבר שותפו: "איפה המזלגות, לא שמת על השולחן? שיתברכו לך הרגליים, אמן כן יהי רצון!". והוא אומר לו: "הנה שם מתחת לצלחת יש מזלגות, שיתברכו לך העיניים, אמן כן יהי רצון!..."

וכך חזר העסק לתפקד, כשהבעל ורעייתו 'מברכים' אחד את השני ומתכוונים לחרף ולגדף. אך לא לאורך זמן, הלקוחות שמעולם לא שמעו ברכות בכעס ובעוצמת קול כזו, כבר הבינו שאלו קללות במסכה של ברכות...

כה היו ברכתיו של בלעם הרשע. הוא הסתכל על בתי המדרשות ועל הישיבות הקדושות אשר עולות ומשגשגות, ועיניו היו רואות וכלות, הוא לא יכול היה לסבול זאת. לכן אמר: "מה טובו אוהליך יעקב", כשבעם כוונתו הייתה לומר שזה הרע הגדול ביותר בעולם. הוא ראה בית כנסת פורח ומשגשג, שנערכות בו

תפילות מעומק הלב, ולא יכול היה לסבול זאת וקלל.

אך ה' יתברך הפך את מחשבתו לטובה וקבע ששום אדם בעולם לא יוכל לנגוע לרעה בישיבות הקדושות ובלומדי התורה.

(מתוך הספר 'משכני אחרך' (במדבר) – מפי הרה"ג רבי ראובן אלבו שליט"א)

מסר שבועי

והגיענו למחוז חפצנו

"קום לך איתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה" (כב, כ)

בלילה השני שמחכה בלעם לאישור מהקב"ה ללכת עם שרי בלק, אומר לו הקב"ה "אם לקרוא לך באו האנשים – קום לך איתם. ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה".

חז"ל דורשים מפסוק זה (מכות י'): "אמר רבה בר רב הונא אמר רב הונא, ואמרי לה אמר רב הונא אמר רבי אלעזר, מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים בדרך שאדם רוצה לילך – בה מוליכין אותו. מן התורה, דכתיב 'לא תלך עמהם' וכתב 'קום לך איתם'. דהיינו, חז"ל מביאים ראיות מהתורה מהנביאים ומהכתובים להוכיח שבדרך שאדם רוצה לילך – בה מוליכין אותו. המקור מהתורה הוא מבלעם: בלילה הראשון אמר לו הקב"ה 'לא תלך עמהם', אבל כיוון שהוא כל כך רצה, קיבל בלילה השני הוראה 'קום לך איתם'.

ולכאורה, מפסוקים אלו יש ראייה הפוכה בדיוק: הרי הקב"ה אמר מיד אחר כך: "ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה". שהרי בלעם רצה ללכת לקלל או לברך – ולכך לא ניתנה לו רשות.

***

ביום השבת נכנס יהודי אל הגאון רבי בנימין דיסקין, רבה של לומז'ה – אביו של "השרף מבריסק", המהרי"ל דיסקין – להתבשר מתורתו.

טרם יצא האורח, סיפר אגב אורחא לרב העיר שמחר, ביום ראשון, רצונו לנסוע לעיר מסוימת לצורך מסחרו.

שמע זאת רבי בנימין ולחש "כוונתכם ללכת". שכן בשבת אסור לדבר על פעולות שאסורות בשבת עצמה.

היהודי שמע את ההערה ולא הבין אותה. "כן, לנסוע", הסביר למרא דאתרא.

משם המשיך היהודי לתאר היכן תעבור הכרכרה ומנה שורה של מקומות שדרכם יעבור. בכל פעם שהזכיר את המילה "לנסוע", תיקן אותו רבי בנימין בלחש "ללכת".

ביום ראשון בשבת יצא היהודי לכיכר העיר, מקום חניית העגלות, ביקש לצאת לדרך עם העגלה הראשונה. לצערו נוכח גלגות שזה עתה יצאה

עגלה לכיוון המבוקש, עוד רואים אותה מרחוק. אם יחיש צעדי, יספיק לעלות אליה.

החל היהודי רץ אחרי העגלה, אולם לשווא היה עמלו. ככל שהתקדם – התקדמה העגלה. בסופו של דבר החליט להמשיך עד לתחנה הקרובה ברגל. שם החליט, יתפוס עגלה להמשך הדרך.

לאורך כל הדרך חזר המאורע ונשנה שוב ושוב: העגלה יוצאת רגעים ספורים לפני בואו, הוא מחליט לרדוף אחריה אך לא משיג אותה. בסופו של דבר גילה היהודי שצעד את כל הדרך מעירו למחוז חפצו ברגל כשהוא חסר נשימה.

תיקונו של רבי בנימין צף מול עיניו: "ללכת" במקום "לנסוע". כאשר שב לביתו והתרעם בפני המרא דאתרא על שכן עלתה לו בשל קפידת הרב, חיך רבי בנימין בענווה והבהיר: לא הייתה כוונתי חלילה לקלל אתכם, רק תיקנתי אתכם כפי ההלכה שאין לדבר בשבת דברים האסורים בחול...

מבאר רבי ישראל מביאלא (כנראה הכוונה לחתנו של הרה"ק 'החידושי הרי"ם' מגור): חז"ל דייקו בלשונם: "בדרך שאדם רוצה לילך – בה מוליכין אותו". אדם רוצה ללכת? אין שום בעיה. הקב"ה לא מגביל אף אחד בבחירה שלו. הדרך פתוחה ואפשר ללכת.

אולם אף אחד לא הבטיח לו שישגי את המטרה שרצה.

גם בלעם קיבל רשות ללכת. אולם לברך או לקלל? רק מה שיגיד לו הקב"ה!

***

לפי דבריו נוכל לרמז בזה דברי חז"ל (יומא לח:): "בא לטמא – פותחין לו", הדרך פתוחה בפניו והבחירה מצויה בידו. בדרך שרוצה לילך – מוליכין אותו. אבל את המטרה לא ישיג.

אולם "בא לטהר – מסייעין אותו", לא רק שיוליכו אותו באותה דרך, כי אם גם יעניקו לו סיוע להגיע למטרתו.

(גיליון במחשבה תחילה)

ענף המעשיות

האור החיים הקדוש

רבינו חיים בן עטר זצוק"ל זיע"א

בן הגאון רבי משה זצוק"ל

נלב"ט ט"ז תמוז תק"ג

בבית דין של מעלה במעלת לימוד "אור החיים הקדוש"

הם גרו בעיירה קטנה באוקראינה. עיירה יהודית טיפוסית ככל שאר העיירות דשם. אחת מתוך מאות או אלפים שכמותה. דבוקת בתים קטנים שגגותיהם עץ וחלונותיהם נמוכים. סמטאות צרות פתלתלות וצפופות ברווחים הקטנים שבין הבתים, עיזים

או תרנגולים בחצרות, באר מים, יום השוק וכל היתר. מתחת כל אלו פיעמה רוח יהודית חסידית שורשית חזקה ועצומה. רוח של יראת שמים תמימה, של דבקות בבורא ודבקות בצדיקי הדור.

רוב תושביה היהודיים של העיירה נמנו על חסידי הוסיאטין. דא עקא, הרבי מהוסיאטין, כשאר צאצאי רבי ישראל מרוזין שנאסר עליהם להתגורר ברוסיה, קבע משכנו מעבר לגבול. לא תמיד אפשר היה לצאת מהעיירה האוקראינית להוסיאטין שתחת שלטון הקיר"ה בממלכת אוסטרו-הונגריה. המרחק העצום שבין העיירה להוסיאטין וטלטולי הדרכים בנסיעה אל הרבי, היו גם הם לרועץ ולמפריע. הנסיעות מהעיירה להוסיאטין הלכו ונעשו נדירות מיום ליום.

אם על ההורים לא היה לדבר השפעה של ממש, שכן היו הללו יצוקים חסידות מכף רגל ועד ראש, והרבה שאבו מבארו של הרבי בצעירותם, הרי שעל הדור הצעיר היתה לריחוק המקום השפעה משמעותית בהרבה. הללו ידעו על הוסיאטין רק משמועות ומסיפורי ההורים והתרפקותם על זכרונות נעורים קסומים. "הקלויז" החסידי, שהכניס בנוער הרבה מתיקות של אוירה טהורה וחסידות, לא יכל למלאות את מקומן של ה"נסיעות", שאותו לא זכה הנוער להכיר.

לא פלא היה הדבר, כי כאשר פשטו ברחוב היהודי שיטות ואידיאולוגיות שונות, מעשה ידי אדם, שנועדו לכבוש את לב הנוער ולהעבירו על דתו, נסחפו גם בני העיירה ההיא אחרי הרוח הבלתי מצויה שסחפה אז כל בחור וטוב. הנער נתנאל היה אחד מהם. למזלו לא נגרר אחרי תנועות כמו הסוציאליזם או הקומוניזם, שחרתו את הכפירה בראש דגלם. הוא הצטרף ל"גרעין ציוני דתי" שהתארגן בעיירה.

הקבוצה לא שמה לה למטרה את המרידה בכל הקדוש והיקר, כתנועות אחרות. כל עיסוקם היתה דווקא השאיפה לעזוב את הגלות בין העמים, ולעלות לארץ הקודש. הם היו מתכנסים ויושבים בצוותא, שרים "שירי ארץ ישראל" ומדברים בכיסופים ובהשתוקקות על העליה לארץ.

אלא שלא הרצון והכיסופים לקיים מצוותיה ולהתרפק על עפרה של הארץ הקדושה בלבד בערה בלבם. בקבוצה, שאוירה חברתית מיוחדת שררה בה, דיברו על יציאה מהגלות, על חלוציות ועל עבודה חקלאית בארץ ישראל, על הגשמה ועל "עבודה עברית", ועל הקמת בית לאומי ליהודים בארץ ישראל...

האוירה הסוחפת סביב רעיונות אלו, לא העצימה את יראת השמים של החברים, ולא את קשריהם הנפשיים לחסידות ולרבי. אדרבה, את חלל

עולמם הרוחני מילאו כעת אידיאלים אחרים, עטופים כביכול באיצטלא של מצוות ישוב הארץ. את מקומם של האמונה והבטחון תפסו תחושות של "כחי ועוצם ידי". אולי לא נתכוונו לכך מתחילה, והתחילו את דרכם בתום לב. אבל למעשה, חלפו תורות בלבבם, שוב לא היה זה הנוער העיירתי התמים, הזך והטהור שמלפנים. שלא לדבר על הקשר הנפשי לחסידות בכלל ולהוסיאטין בפרט, שכמעט ולא פסק לגמרי ונותק לחלוטין.

במקביל לפעילות ולהווי הקבוצתי, לשירים ולאסיפות ולקומזיצים, פעלו חברי הקבוצה נמרצות להשגת רשיונות לעליה ארצה. את שמחתם ביום בו קיבלו את הרשיון, לא ניתן היה לתאר במילים. כעת יוכלו סוף סוף לממש את החלומות והאידיאלים, בהם השקיעו את כל מאוויי נפשם זמן רב כל כך.

הם לא נדרשו לזמן מרובה כדי להתארגן. כעבור תקופה קצרה עלתה הקבוצה כולה לארץ בשיר ורגנים, מלווה בברכות, בתפילות, באיחולים, בקנאה, או במבטי בוז וזלזול של שאר בני העיירה שנתרו מאחור, כל אחד ומבטו שלו על העניין... הם בטוחים היו בהצלחתם. הם יעלו, יקימו יבנו, כל אחד יתרום את עצמו למען האידיאלים, אף אחד לא יעסוק בצרכי האישיים והקטנוניים. הכל למען הכלל... את מי בכלל מעניינים כעת ענייני הפרטיים!!!

***

את מי?

את כל אחד ואחד מהם! זה מה שהתברר להם אחרי תקופה חלומית ראשונה בארץ, לאכזבתם הנוראה.

מתחילה התנהלו העניינים כשורה ולפי התכנית. הם עבדו קשה בימים, ובלילות ישבו ושרו ליד המדורה ודיברו גבוהה על "הרעיונות הנשגבים" של פעילותם. אבל משהחל הזמן לחלוף פגה לה ההתלהבות. התברר להם כי חלומות בנפרד ומציאות בנפרד. הרוח נטשה אותם. אידיאלים שאינם מושתתים על התורה ומצוותיה בני חלוף המה, ואינם מתקיימים לאורך ימים. פתאום גילה כל אחד ואחד מהם כי דאגותיו האישיות טורדות אותו יותר מאשר דאגות הכלל. על מה יכולה להתבסס דאגה לזולת, אם לא על מצות גמילות חסדים שבתורה? אחר כך גילו החברים כי גם חבריהם עסוקים בשלהם... חלום הכזב הגדול התמוסס והיה לאפס. אחד לאחד נטשו החברים את הקבוצה, ופנו איש איש לעסקיו. בהותירם אחריהם שובל עשנוני של אכזבה ושל התנדפות רעיונות.

מכל החלום הקסום שמילא את חללם לא נותר דבר. רק חותם אחד נותר חקוק בהם, רחמנא ליצלן: אל המסורת היהודית, אותה נטשו אט אט אט בעקבות הסחף הציוני, לא שבו עוד. את עולמם הישן עזבו בשאט נפש,

ועולם חדש לא בנו על חורבותיו. כילדי עיירה זכים התחילו את דרכם וכעת לא היו אלא צעירים פורקי עול, הרחוקים מכל דבר שבקדושה, כרחוק מזרח ממערב.

נתנאל היה שונה מהם.

בנטשו את הקבוצה כשהוא מתפכח ממקסם השוא, החליט לשוב אל השרשים. עיניו לא ניסתמו מראות כי אך לשווא זנח את דרך אבותיו. בעודו עוסק בהקמת בית ומשפחה החליט "לשוב הביתה". הוא החל לשמור שבת, להתפלל שלש תפילות בבית הכנסת, להקשיב לשיעורי תורה, עד ששב להקפיד בקלה כבחמורה. באותה העת, בעודו מתרפק בגעגועים על זכרונות בית אבא ממנו ניתק לשווא, החליט להיאחז במנהג אבותיו, חסידי הוסיאטין, שהיו מקפידים להגות בספר הקדוש "אור החיים". אף הוא קבע לעצמו שיעור ב"אור החיים", מדי שבת בשבתו.

כמה שנים חלפו. ר' נתנאל הקים בית נאמן בישראל, ואת מקום מגוריו קבע בעיר הנמל חיפה. חייו התנהלו כסדרם, וזרמו על מי מנוחות, עד אותו לילה מסעיר שכמעט ולא הביאם אל קיצם...

***

באותו ערב עלה ר' נתנאל על יצועו, אחרי עמל יומם מפרך ושיעור תורה. עד מהרה נעצמו שמורות עיניו העייפות, והוא שקע בשינה עמוקה.

עמוקה. - - -

כמתוך חלום הרגיש פתאום, איך מחנק אוחז בגרונו ונשימתו נעצרת. לבו עמד מפעום, והוא שקע בתהומות של עלטה אינסופית. שחור משחור שלא נגמר. פתאום חש איך מגיע הוא למקום נפלא דוגמתו לא ראה מימיו. אור מופלא, עצום ובלתי נתפס הציף עזות את המקום. ר' נתנאל הבין את משמעות הדבר: חייו נקפדו בטרם עת והוא הגיע אל עולם האמת.

אחר כך צצו מהחלל הבלתי נגמר כמה דמויות, ולפתו אותו בזרועותיו. ואז הובילו אותו מבלי לשאול לרשותו, או להתעניין בכלל בדעתו... הוא נגרר בידיהם ללא יכולת התנגדות, אל מה שנראה היה כאולם משפט רחב ידיים. ליד שולחן גדול שעמד במרכז האולם ישבו שני יהודים הדורי צורה. ר' נתנאל הביט והבין, זהו בית הדין של מעלה, ואלו הם השופטים.

הדיינים המתינו. ר' נתנאל הבין כי ככל הנראה מחכים המה לאב בית הדין האמור להכנס בכל רגע. השערתו התבררה כנכונה כאשר אל ההיכל נכנס אב בית הדין ותפס את מקומו במרכז.

הדין עמד להתחיל, תיכף ומיד יבואו המלאכים המיימינים והמשמאילים, וכל פרשת חייו של ר' נתנאל תונח על כף המאזניים. אלא שאב בית הדין, איש נמוך קומה והדור צורה, הקדים ושאל:

"האם הגיעה בכלל שעתו של איש זה לעלות הנה?!"

ועוד טרם היה סיפק בידי אי מי להשיב, הוסיף האב"ד ואמר: "למה לא ניתן לו להמשיך ולחיות? הן לומד הוא בספר הקדוש "אור החיים" בקביעות?!, הבה וניתן לו את האפשרות להמשיך וללמוד לימוד קדוש זה!"

אחר כך התרחש הכל במהירות הבזק. ר' נתנאל הוצא מהאולם על אתר וחש איך צולל הוא בטיסה מהירה מטה מטה, הבייתה. או אז התעורר משנתו ומצא את עצמו שטוף זיעה קרה, מצטמרר ורועד.

המאורע הותיר עליו רושם כביר. הוא החל לפשפש יותר במעשיו ולדקדק יותר בקלה בכחמורה. שלא לדבר על כך שלמוד ה"אור החיים" השבועי שלו הלך והתחזק, הלך והתעצם.

***

כשבועיים לאחר מכן, הגיע לתל אביב לצורך סידורים שונים. בהתהלכו ברחוב ראה שלושה אנשים צועדים מולו. האמצעי היה נמוך קומה והדור צורה. משנתקרב אליו הבחין כי אין אלו שלושה ידידים, אלא אחד מיוחד בתוך עם שני מלווים. משהתקרב יותר וראה בבירור את פני הדמות האמצעית, כמעט שלא נפל תחתיו מתעלף. הוא זיהה אותו בבירור, זה היה אב בית הדין ששפטו והצילו ממות לחיים. באותו הרגע שכח ר' נתנאל מכל העיסוקים שלשם הגיע תל אביבה, הוא נצמד אל השלושה, ולא הסיר מבטו מהצדיק הצועד מעדנות. ברגע של הפוגה ניצל את ההזדמנות כדי לשאול את אחד המלווים מיהו צדיק זה. הלה נתן בו מבט של פליאה על בורותו. "הן זהו הרבי מהוסיאטין, נכדו ממש של הקדוש מרוז'ין?!"

פתאום שבו והתעוררו אצלו כל אותם זכרונות קסומים מסיפורי בית אבא שבעיירה אפופת החסידות ההוסיאטינית. הוא חשב צביטה חזקה לבנו, על כל מה ששייך במהלך השנים. התפרץ בבכי מר, והחליט כי יאחו בצדיק זה ולא יפנו, עד אשר יצליח לשוחח עמו. בלאט צעד בעקבות הצדיק ומלוויו ששבו אל הבית כחול הכתלים שברחוב ביאליק ביתו של הרבי מהוסיאטין.

סמוך לשקיעת החמה, הגיעו אל הבית ונעמדו לתפילת מנחה. ר' נתנאל חש כי כמו נפל לעולם אחר, עולם של אבא וסבא. לפחת זכה כעת לאחיות מה בידיה הדלת אותה אחוז אבותיו בדחילו. הנה כי כן, גם לימוד ה"אור החיים" שנשאר בידיו כמסורת הוסיאטינית, הצילו ממות לחיים...

אחרי תפילת מנחה נכנס אל הקודש פנימה. הרבי הושיט לו את ידו ושאל: "מי אתה? במה עוסק הנך? מה אתה מבקש?" – ר' נתנאל קפא תחתיו ביראת הכבוד, וזקוק היה להשתתות כלשהי, כדי לאזור כח ולומר לרבי:

"רבי, כלום צריך אני לספר מי אני? הרי הרבי שפט אותי לפני שבועיים?" ולבו גאה על גדותיו. בכי חסר מעצורים פרץ הימנו.

דקות ארוכות עמד שם והתייפח. הצדיק המתין בדומיה. משנרגע, הושיט הרבי את ידו לר' נתנאל, אשר חוטי בית אבא קשרו את נשמתו למעיין החיים הזה: "נו, השי"ת יאריך ימך ושנותיך בטוב, בברכה ובהצלחה!"

(באור החיים מאת הרב החשוב יעקב שלמה לוי שליט"א)

סיפור שבועי

"מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל"

אם בענייני בין אדם לחברו ואגודה אחת עסקינן, הרי שאחד המאפיינים של האחדות הוא הכנסת אורחים. אין זה דבר קל. הרבה יותר קל לתת צדקה. מוציאים סכום כזה או אחר, נותנים, ומשלחים את היהודי לדרכו. כך גם מעשי חסד אחרים. הכנסת אורחים היא חסד מתמשך ורב תחומי. צריך לדאוג לאורח לאכסניה נוחה על כל המשתמע, וגם להקדיש לו את כל תשומת הלב.

אספר סיפור מעניין אודות אורחים שהתגלגלו לביתי, הישר מן השמים! וכך היה המעשה. ביום רביעי בלילה התקשר אלי ידד מארצות הברית. יש לו חבר, שגם אותו אני מכיר ומוקיר. לחבר יש בן בירושלים, והוא רוצה לבוא להיות בגליל בשבת. אמרתי לו: "בשמחה! מסור לבחור את מספר הטלפון שלי, שיתקשר אלי ונתאם".

כבר למחרת בבוקר מתקשר בחור ואומר: "אני בחור ישיבה מירושלים. האם אני יכול לבוא עם חברי להתארח אצל הרב?". כמוכן שעניתי בחיוב. הלא כך הבטחתי לידידי שמעבר לים. אמרתי לבחור שמצדי עדיף שיבואו בשבת הבאה, אז אוכל לארח אותם כראות. אך הוא אמר שלהם יותר נוח בשבת הקרובה. טוב, מה לא עושים בשביל ידיד? סברתי וקבלתי. הוסיף הבחור וביקש: "אנחנו רוצים לבוא כבר ביום חמישי!". נו מה לא עושים עבור ידיד של ידיד... "בסדר. תבואו ביום חמישי!". התחלתי להתארגן. היכן ילינו והיכן יסעדו. שהכל יהיה על הצד הטוב ביותר.

הבחורים מגיעים, אני מקבל אותם בסבר פנים יפות, מושיב אותם, מכבדם במאכל ובמשקה, משוחחים על דא ועל הא, ואז שואל אני לשלום ידידו של ידידי וידידי. הבחורים מחליפים מבטים ואומרים בתמיהה: "אין אנו יודעים על מי אתה מדבר. אין לנו כל קשר אליהם..."

נדהמתי, "אם כך, איך הגעתם אלי?", אמרו הבחורים בתמימות: "אנחנו בחורים אמריקאים, אוהבים לשנות אווירה מידי פעם. רצינו להתארח

בגליל, אך אין לנו שם אח ורע. מה עשינו? ישנו מדרך טלפונים של רבני ישובים. התחלנו להתקשר לרבנים אחד אחרי השני על פי סדר הא' – ב'. הרבנים כמוכן סירבו. הבנו אותם. אם הם יקבלו לביתם כל אחד, לא תהיה להם מנוחה. זה בלתי אפשרי לקבל לאירוח כל בחור שחשקה נפשו בנופש גלילי...

"לא התייאשנו. המשכנו לנסות. והנה, להפתעתנו, כאשר התקשרנו לרב מרגלית, הסכים מיד לבקשתנו. ולא עוד, אלא שחשנו שהוא רק חכה לטלפון שלנו ושהוא שמח לקבל אותנו לביתו. משכך, קיבלנו ביטחון עצמי מופרז. אמרנו שנוח לנו דווקא בשבת הקרובה – הרב קיבל. אמרנו שאנחנו רוצים לבוא כבר ביום חמישי – הסכים בקלות.

"הופתענו עד מאד, אך לא הנחנו להפתעה לקלקל לנו את החוויה. גם חברינו שעקבו אחר נסיונותנו ועקשנותנו, וניסו שוב ושוב להניאנו מכך בטענה שהדבר לא יצליח, הופתעו ואף נתקנאו בהצלחתנו".

מששמעתי כך, יצאתי מגדרי לארח אותם בחיבות וברחבות, באופן הראוי והטוב ביותר. הם התפלאו, מדוע הרב טורח עבורנו כל כך? אמרתי להם: "אתם אורחים ש'נחתו' עלי הישר מהשמיים. כיצד לא אטרח עבורכם? הטלפון האחרון מסוג זה שקיבלתי, היה לפני עשרות שנים, אם בכלל. רואים כאן את ידי ההשגחה המופלאה". למדתי מכך מוסר השכל. האדם צריך לעשות את ההשתדלות. אם הוא בוטח בה' ומאמין באמת ובתמים שהקב"ה יסייע בידו, הישועה בוא תבוא. וכאשר אנו מדברים על 'ישועה' אין הכוונה דווקא לרפואה ממחלה קשה או הצלה מגזירות רעות כאלו ואחרות. גם כאשר בחור ישיבה חש 'מחנק' וחפץ באוויר במקום שקט ופסטורלי, הרי הוא זקוק לישועה.

הבחורים שלנו ייחלו לשבת שלוה בגליל. אך אין להם קרוב ומודע בחבל ארץ זה, עשו מה שביכולתם, והנה אינה הקב"ה, מסובב כל הסיבות, שהידיד יתקשר ערב קודם ויבקש עבור בן ידידו, כך הבחורים שלנו 'השתחלו' בדיוק לנישה הנכונה...

איזו השגחה פרטית מופלאה. עוד מוסר השכל ניתן ללמוד ממעשה מופלא זה; אדם עושה מעשה קטן לכאורה, וכתוצאה ממנו מתגלגלים דברים אדירים שלא חשב עליהם כלל. הוא לוחץ על כפתור, ואינו יודע אילו מערכות הוא מניע. הידיד שהתקשר מארצות הברית רצה בסך הכל לסייע לבנו של ידידו. והנה, על ידי הפעולה הקטנה שביצע, סייע כלאחר יד לשני תלמידי ישיבה שהיו זקוקים למעט אוויר צח, להתארח בכבוד וברחבות אצל רבה של כרמיאל...

אי אפשר לדעת מתי ומהיכן תצמח

נכון שיש מעשים או אמירות שאי אפשר 'להחליק' בלי תגובה. אבל לכל הפחות נאמץ את שיטת היהודי החכם שסידר את החברה של סטאלין: אפשר לחכות.

למי שדואג שישכח בסופו של דבר להעניש את מה שצריך ובגלל זה ייגרם נזק, כדי לכתוב צ'ק דחוי של העונש 'לזמן שיבוא המשיח'...

(גיליון במחשבה תחילה)

מחשבה בעומק

מאת יוסי הגלילי

חיוך זה מעשה קטן שמביא תוצאות גדולות גם במצבים קשים לחיך זה גבורה אבל זה לא דורש הרבה מאמץ חוץ מעקימת שפתיים.

בבית חולים יש מסך עם מוניטור שמראה איך פועם הלב עם הקו עולה ויורד זהו סימן שהאדם חי והכל תקין אילו אם הקו ישר זה סימן שאדם נדם חיים.

גם בחיים אם אדם יש לו עליות וירידות סימן שאדם חי ואילו אם הכל זורם מידי טוב ואין עליות וירידות כדאי באמת שתיתן לעצמך צביטה אולי אינך חי.

נמצאנו למדין שאם אנחנו חיים יש לנו השתנות במצב רוח ובקורה סביבנו ולחיך תמיד אפשר.

והכל מגיע מההסתכלות שלנו אם בן אדם חושב טוב נהיה טוב כאשר ראינו בפרשה וירא בלק וגו' את כל וגו' אשר עשה ישראל להאמורי ונישא ק"ו אם בלק שהיה מלך גוי ראה שה' עשה ניסים גלויים עם ישראל שגברה יד ישראל על האמורי והבין שה' מתחסד עם ישראל והתורה היא נצחית ובכל דור רואה הס' א בלק את חסדי ה' עם ישראל [ויתכן בדרך רמז את כל אשר עשה ישראל להאמורי האמורי = אמור דיבור שישראל עשה עם האמר שמחשבה משפיעה על הדיבור ואדם חושב טוב נהיה טוב וזה מה שבלק ראה את הכוח ההשפעה של ישראל כוח הדיבור והמחשבה המשפיעים זה על זה] ואם מלך גוי בלק ראה את כוח עם ישראל בדיבור ובמחשבתו ונתע לאחור גם ראה חסדי ה' והבין כי גבר עלינו חסדו ויגר מואב ק"ו שאנו בניו של מקום מצוה עלינו לראות איך שכל דבריו חסדים אמתיים ולדעת איך שאמירה מושפעת מהמחשבה מחשבה משפיעה על המעשה שלנו ולהתחזק לחשוב טוב וממילא יהיה טוב

ונלמד שתמיד אפשר ליישר קו ולחיך ולא להתרגש ממתן שלא מצליחים כי עם יש עליות וירידות סימן שאנחנו חיים וקיימים.

ואז יש מפנה: "ויחר אף אלוקים כי הולך הוא".

אבל הרי הקדוש ברוך הוא בעצמו אמר לו שאם הוא סבור להרויח כסף, הוא יכול ללכת. אם כן, למה לכעוס!?

בתום דיון מהיר בבית המשפט הגיעו השופטים להחלטה צפויה מראש: היהודי שהקפיד על מצוות התורה בניגוד לחוקים שקבע סטאלין – יוצא להורג.

לפני ביצוע גזר הדין, נתנו לנידון למוות את האפשרות לקבל שלוש משאלות אחרונות.

"בקשתי הראשונה היא לשחות בנהר במשך שעה", ביקש היהודי.

"כעת חורף והנהרות כולם קפואים", השיבו הממונים על ביצוע גזר הדין. "אי אפשר לשחות כרגע בנהר".

"אין לי שום בעיה עם זה", השיב היהודי בשלווה, "אני אחכה לאביב, אז הנהרות יפשירו והמים לא יהיו קפואים. בעצם, נצטרך לחכות לאמצע הקיץ, אז יהיו המים נעימים ולא יהיה מסוכן לשחות בנהר במשך שעה".

לאחר שהגיע הקיץ והיהודי יצא לשחייה במשך שעה, שאלו אותו הממונים מהי בקשתו השנייה.

"אני רוצה לעשות סקי על השלג", השיב יהודי.

"אבל אי אפשר לעשות סקי בקיץ. רק באמצע החורף".

"מצידי אין בעיה לחכות לחורף", השיב היהודי הפיקח. "כשיתאפשר – אחליק על השלג".

לאחר שגלש היהודי בשלג להנאתו – כבר חלפה שנה מגזר הדין – שאלו הממונים בשלישית מהי הבקשה האחרונה לפני ביצוע גזר הדין.

"אני רוצה להיקבר ליד סטאלין", השיב היהודי בלי למצמץ.

"אבל סטאלין חי!" הזדעקו הפקידים הרוסים.

"אין שום בעיה", חיך היהודי, "אני מוכן לחכות..."

בדרך כלל – דייק הגאון רבי דוב בעריש וויידנפלד, הרב מטשעבין – מלשון הפסוק "כי הולך הוא" – הלך בלעם ברגל כשהיה בחברת אחרים.

ואילו כאן, כאשר התבקש לקלל את ישראל, לא די שלא הלך ברגל, אלא "ויקם בלעם בבוקר" לחבוש את האתון. מיד, "ויתייצב מלאך השם בדרך לשטן לו".

וכל כך למה? אצה לו הדרך. "והוא רוכב על אתונו..."

***

לפעמים קורה שמוכרחים להעניש מישהו. אולי לגעור בו, אולי לנקוט עונש מעשי. דבר אחד נוכל ללמוד משני חמורים אלו – בלעם ואתונו: אם הולכים להעניש, לעשות משהו לא טוב שמוכרחים לבצע – עדיף לא למהר.

הישועה. לפני עשרות שנים היה בעירנו כרמיאל יהודי אמיד. פעמים רבות ניסיתי להתרימו עבור מוסדותינו. הקדשתי לכך שעות רבות. ביקור ועוד ביקור. ניסיונות שיכנוע מכיוונים אלו ואחרים, אך ללא הועיל. תמיד אמר שבדיוק עכשיו אינו יכול. הוא מעריך ומוקיר מאד את פעילותנו, אבל כעת אין באפשרותו. הבעיה היא שעם הערכה והוקרה אי אפשר ללכת למכולת...

הדברים גם לא הסתדרו כל כך עם המציאות. ראיתי את עשרו ואת יקר תפארת גדולתו. באותם ימים, בהן היו בעיר מכוניות ספורות, וגם הן פשוטות וזולות, היהודי שלנו היה נוסע ברחובות במכונית הדורה ויקרה. סיפוריו על קשיי הנזילות שלו לא כל כך תאמו את המציאות, וזה בלשון המעטה.

ברגע מסוים החלטתי לוותר. להתייאש מאותו אדם. מה לעשות, הוא לא יזכה לתמוך בתורה ובלומדיה. אני את ההשתדלות שלי עשיתי. סיפרתי על כך ליהודי יקר. אמר לי: "בוא ננסה בכל זאת רק עוד פעם אחת". אמרתי, טוב, פעם אחרונה. והנה, דווקא בפעם הזאת פתח היהודי את ליבו וכיסו והעניק למוסדותינו מתת יד הגונה עד מאוד.

כך רואים אנו גם לגבי תפילה. יש לאדם צורך כל שהוא. בריאות, פרנסה, חינוך ילדים, וכו'. לא חסר... הוא מתפלל ומתחנן פעם אחר פעם, נראה לו שאין מקבלים את תפילתו. אך אין הדבר כך. התפילות מצטברות, ממתנות לשעת הכושר. יגיע זמן בו הן ייענו. אסור להתייאש. אנו צריכים לעשות את ההשתדלות שלנו, הן מבחינה גשמית והן מבחינה רוחנית. הקב"ה יעשה עבורנו לא בהכרח את אשר ביקשנו, אבל בוודאי את הטוב לנו ביותר, משום שרק הבורא יתברך יודע מה טוב לו לאדם בעולמו.

(מתוך הספר: 'מפיק מרגליות' בראשית – מפי 'הרה"ג אברהם צבי מרגלית')

משל וזמל

החיפזון מן השטן

המשלחת הראשונה חזרה בפחי נפש

השניים כבר הגיעו "רבים ונכבדים". גם הם הלכו לישון על זה לילה אצל בלעם. מחכים להתגלות שיראה שתום – העין בחושך.

"אם לקרוא לך באו האנשים", אומר הקדוש ברוך הוא במראה הלילה לבלעם בפעם השנייה, "קום לך איתם". גם הפעם חוזר הדגש על כך שבלעם יעשה רק מה שיסכים לו הבורא יתברך.

עם אור ראשון קופץ המכשף הגדול מהמיטה, חובש את האתון ויוצא לדרך.

~ פרישת פנחס ~

אנא דשקילנא בשרא ולא יהיבנא דמי לאלתר עד כאן. מזה יקיש כמה צריך להשתמר בן תורה בכל פרטי המצות, ואמרו ז"ל כי חסידים הראשונים היו שומרים חמישים שערי היתר לבל יכשלו בשער האיסור, והוא אומר לשמרון משפחת השמרוני.

***

יפקוד ה' אלוקי הרוחות וגו'. צריך לדעת א' למה בחר כינוי זה מכל כינויי המעלה והשבח הידועים לה'. ב' למה האריך לשון אשר יצא וגו' ואשר יבא ואשר יוציאם ואשר יביאם. ג' אומר ולא תהיה עדת וגו' מנין יעלה על הדעת שה' יעלים עינו מבניו שיהיה כצאן אשר וגו'. אכן יתבאר הענין על זה הדרך דע כי תכונת השכל ובחירתו ושלילתו רחוקה בגדר הנשתון בריבוי הנושאים, וכשם שישתנו הנבראים בצורתם ובקומתם ואין ההשתוות בהם כמו כן ויותר מהמה בענין השתנות הנבחר והנשלל בבחינת ההשכל והרצון, נוסף על שינוי פרטי הטבע בתכונת ההרכבה שביסודות וכוחות היולים אשר מהם יולד הבחירה בדומים, וימצא לפעמים ההשתוות בתכונה והוא נעלם, והוא מה שכיוונו רז"ל לומר בן גילו בענין ביקור חולים, ומזה תשער שיושלל בגדר הנמצא שישתנו רבים כהמה ס' ריבוא שהיו בדורו של משה לאחד, והמלך אשר ישים ה' עליהם לא ישתנו ברצונם אליו זולת האיש משה שאמרו ז"ל שהיה שורש כל הנשמות של דור המדבר בסוד אומר משה עמו, ועיין מה שכתבתי בפסוק האנכי הריתי וגו', וזו היתה סיבה שהפקיד והנפקדים נמזגו לגדר ההשתוות וכל אחד היה לו כלבו:

וזה הוא גם כן טעם שצוה ה' עשות שופטים לשבטיך וכו' לפי שהשבט יתקרב בתכונה לענפיו, וזה ידע ובחן משה עליו השלום ואמר תשובה למאמר המיתה יפקד ה' פירוש ימנה, קל אלוקי הרוחות פירוש שיודע רוח של כל בשר וגדר תכונתם תמנה אחד שיהיה טבעו שוה בתכונה לכל העדה שיסכים הוא למה שיאמרו הם ויסכימו הם למה שיאמר הוא להם, והוא אומר אשר יצא לפניהם פירוש שיהיה לו הרצון בהם, ואשר יוציאם וגו' שיהיה להם הרצון כמוהו לצאת ולבא עמו, ותלה הדבר בו כי הוא המלך, ובחירה כזאת היא מוחלטת השגה מזולתו יתברך כי הוא לבדו יודע תוכן הרוחות וידע רוח שתתמזג עם כלן, ואיש כזה אינו בנמצא זולת אם יהיה אדם כמשה שכל ישראל הם ענפיו והוא שורש לכולם, וזולת זה תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה, ותכלית כוונת דברי משה לה' הוא על זה הדרך אני אעשה כאשר אדוני דובר אבל יתקן דבר זה קודם אם יוכל להכנס בגדר

בעולם הוא שכר לו כי כל מה שברא ה' לא בראו אלא בשבילו כמו שדרשו ז"ל ב"ר פ"א (בפרשת בראשית וגו') בשביל תורה וכו' ברא שמים וארץ:

עוד ירמוז למה שאמרו ז"ל עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק שלש מאות ועשר עולמות, והוא אומר יש שכר, ואמרו לתולע וגו' רמז הכתוב תנאי השגת התורה בשמות משפחות יששכר, והם מ"ח כאומרם במשנה שהתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים, הנה משמעות תולע יגיד שני פרטים, א' ישים עצמו כעדין זה כאומרם ז"ל על דוד שנקרא עדינו העצני, ב' שיתעסק בפיו כתולע זה שכחה בפיה כי לעמל פה נברא האדם, וב' דברים אלו כוללים כל ענפי הענוה וכל ענפי הלימוד המנויים במ"ח מעלות הנזכרים, ואמרו לפנה משפחת הפוני, יש להעיר למה הוסיף אות שאינה נמנית מאותיות השם שהיה לו לומר משפחת הפוי, אלא רמז לשאר מעלות המנויים שם במ"ח שהם מיעוט שיחה מיעוט שחוק ושאר הענפים הדומים לאלו, והוא אומר לפנה משפחת הפוני פירוש פנה הוא לשון פה והוסיף לו אות י' שהוא סוד עץ חיים שהוא עוסק בה יתר על שאר הפיות, גם רמז בסמיכות אות הוא"ו לאות ה"א לומר סוד חיבור המדות באמצעות עסק התורה. ואמרו משפחת הפוני פירוש שצריך לפנותו ממותרות המורגשות גם מהשחוק ומדברים בטלים כי הם מונעים קיום התורה באדם, ומצאתי לחסידי ישראל שכתבו כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו במ כבודש כי אין קדושה כקדושת התורה ולזה אסור לדבר בו אפילו דברי חול הגם שאין בהם דברים האסורים, והוא מה שרמז במאמר לפנה שהוא פה העמל בתורה שבו שוכן חצי שמו יתברך, משפחת הפוני פירוש צריך לפנות מפיו כל חוץ מהגות בתורה ובזה נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות שהם במיעוט שיחה במיעוט שחוק במיעוט תענוג וכדומה להם שבענף המותרות:

ואמרו לישוב ירמוז שצריך להרבות בישיבה ולא דרך עראי, גם צריך להתישב בכל פרט ופרט מהתורה עד שיעמוד על עקרו כמצטרך בעומק הלכה כי הוא זה עיקר התורה, ובזה נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות שהם בישוב, ומתישב לבו בתלמודו, שואל ומשיב, המכוין את שמועתו וכו', גם מה שמנו שם שמיעת האוזן, עריכת שפתים, בינת הלב וכו', וכדומה לזה שבענף הבנת השכליות:

ואמרו לשמרון משפחת השמרוני ירמוז לתוספת השמירה המתחייב עשות בן תורה יתר על ההמון כאומרם ז"ל היכי דמי חילול השם אמר רב כגון

ענף הוערטער

אבינו מת במדבר הוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח וגו'

שמעתי בשם הגאון הקדוש בעל מנחת חינוך זי"ע, כשנתמנה לאבד"ק טארניפאל, מיד בסמוך אחרי התמנותו בא אליו איש אחד מתושבי עירו וסיפר לו איך הוא לחם בעדו בעת הבחירה עד שזכה שהוציא הדבר לפועל שימנוהו לרב, יען היו הרבה שונאים ומתנגדים לדבר הזה וכיוצא, והגאון בעל מנחת חינוך זצ"ל השיב לו יישר כח, לאחזוקי טיבותיה בעד אהבתו כראוי, ואחרי זמן קצר בא האיש הזה לדון לפניו עם אחד, ומיד הכירו ואמר לא אשב בדיןך ולא אזדקק אני לזה, יען שספרת לי כי היית לוחם בעדי שימנו אותי לאב"ד נגד המתנגדים לי בדבר הזה, והרי זה כשוחד דברים מעיקרא, (ואולי וכנראה היה זה כונת הבע"ד בתחלה לבא זמן מה מקודם לספר הגדולות והנפלאות אשר עשה בעד הבחירה כנ"ל)

ואמרו הגאון הנ"ל כעת נתיישב לי הכתובים בפרשת פנחס שבאו בנות צלפחד אל משה רבינו ואמרו אליו (כו, ג) "אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח", ולכאורה קשה מה זה נפקא מינה אם היו בעדת קרח החולקים על משה או לא, הא כיון שמת מגיע לבניו ירושה ומה נ"מ במעשי האיש הנפטר בחיים חיותו לענין ירושת בניו או בנותיו, אלא כיון שאמרו למשה רבינו הדברים האלו שאבינו לא היה מהחולקים ומנגדים עליך בעדת קרח שהיה להם מפלה, ע"כ החשיב זה משה רבינו לשוחד דברים, ולא נזדקק לדינם עוד, ע"כ נאמר שם ויקרב משה את משפטן לפני ה' עכ"ד הגאון הנ"ל. (דברי תורה – מונקאטש)

פניני

אור החיים הקדוש

שבת אחר הארציט

בני יששכר וגו'. למה שקדם לנו כי יששכר הוא בן תורה רמזה התורה בשם זה של יששכר כי דוקא זה ישנו לשכר, וכל חוץ ממנו מה יתרון לאדם בכל עמלו, והוא מה שאמרו בברכות בפרק תפלת השחר שצריך לברך ביציאתו מבית המדרש מודה אני לפניך וכו' אני עמל והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר וכו' עד כאן, והטעם כי לא יעמוד קנין המדומה, והגם שיעמוד הבל הוא. עוד ירמוז כי כל מה שיש

התיקון ואם לא תהיה עדת ה' כצאן וגו', והיוצא מזה הוא ולא ימות כרמוז בתיבת לאמר שאמרנו, ומתוך הדברים אתה למד שאם ימצא איש כזה הנה הוא מסכים גם הוא ליאסף אל עמיו כמאמרו יתברך:

בין המצרים

אהבת ישראל

מפי בעל המעשה: "במוצאי שבת כשהפעילו את מכונת הכביסה. עוברות דקות ספורות, והנה מרפסת השירות מוצפת מים. במקום שהמים ינקו את הגדים שבתוך המכונה, הם נפלטים החוצה ושוטפים את כל הנקרה בדרכם... כמובן מיד כיבו את המכונה ויצאתי לראות ולבדוק מה אפשר לעשות. בחנתי את המכונה מכל הכיוונים ולא מצאתי שום בעיה. מכיוון שכך, לחצתי שוב על מתג ההפעלה והנה הסיפור חוזר על עצמו: מים זרמו בלא ששון, והמבוכה היתה גדולה. אינני עשיר, וגם לא קרוב לזה. אני אברך כולל שחי בצמצום ברוך ה', ולהוציא עכשיו כסף כדי לשלם לטכנאי היה נראה בעיני כדבר בלתי אפשרי. ההפסד הצפוי גרם לי צער גדל והבנתי שזה לא הגיע אליי סתם. הקב"ה מדבר אליי, ומי יודע אם התקלה אינה קשורה לתקרית שהיתה בערב שבת. ביום שישי פגשתי אדם שהפריע לי מאוד בעינין מסוים, ולכן נתתי לו מנה אחת אפיים. דיברתי אליו בצורה פוגעת, ואני חושב שהוא נעלב. מי יודע, אולי הדמעות שזלגו מעיניו, הן אלה שעוררו את מכונת הכביסה שלי לזלוג.

התקשרתי אליו ומיד כשהזדהיתי אמר הוא אלי, "אתה יודע? מאוד כאב לי איך שדיברת אליי ביום שישי". התנצלתי וביקשתי מחילה, וכשנוכחתי לראות שנחה דעתו סיימתי את השיחה.

עתה פניתי להתקשר לטכנאי, ולפרט לו על הבעיה של המכונה. הוא אמר לי לבדוק מהיכן יוצאים המים, וכדי לבצע את הבדיקה הפעלתי שוב את מכונת הכביסה. הסתכלתי על המכונה מכל הכיוונים, והנה אין שום דליפה של מים. המכונה עובדת מצוין, המים אינם מתבלבלים הם שוטפים בגדים ולא מרצפות, והכול על מקומו בא בשלום... תרתי משמע. מאז המכונה ממשיכה לעבוד כדרכה. איני בטוח שהיא עובדת בדרך הטבע, אך מה שברור הוא שהיא עובדת בדרך השלום..."

(מתוך השגחה פרטית – מגיליון פרפרת)

בזכות השבת

וביום השבת

סיפר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א: אברך מירושלים שמצבו דחוק הלך לחתן את בנו. לצורך

האלפיים דולר, ולא לחינם זימנו אותך משמים לבית...". זה כוחה של שמירת שבת... השבת מתגמלת את השומרים אותה – ללא עיקולי ופשרי... "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה". (מתוך 'אור השבת' – אספרה)

ענף המעשיות

הרה"ק מו"ר רבי נחמיה אלטר זצוק"ל

בנו של כ"ק האדמו"ר ה"שפת אמת" זיע"א

~נסתלק בגטו כ"ב תמוז תש"ב~

שמעתי מהרה"צ רבי נחמיה אלטר זצ"ל שאמר בשם מרן הרבי מקאצק זיע"ע על מאמר הגמרא (ראש השנה) שחזרת הש"ץ הוא בשביל עם שבשדות. ואמר שכוונת הדברים היא על הנפטרים המתים. וממילא מתורצות כמה קושיות על חזרת הש"ץ. א. למה בתפילת ערבית לא תיקנו חזרת הש"ץ. ב. למה בערב יום כיפור אין בחזרת הש"ץ ויודי. ג. למה ויודי של יום כיפור בתפילת לחש אומרים אחר התפילה, ובחזרת הש"ץ אומרים זאת בתוך התפילה.

ולפי האמור הכל מתורץ: א'. תפילת ערבית הוא רשות ואין הנפטרים מתפללין אותה. ב. בערב יום כפור בחזרת הש"ץ אין אומרים ויודי, דכל הוודי של ערב יום כפור הוא מטעם שמא יארע תקלה בסעודה, ואצל הנפטרים אין תקלה בשעת הסעודה. ג. בחזרת הש"ץ אומרים בתוך התפילה את הוודי, דבשלמא בחיים יש חשש שמא אחר הוודי בתוך התפילה יחטא, משום שכל אומרים זאת אחר כל התפילה, אבל אצל הנפטרים אין חשש לזה. ודפח"ח.

(הגה"ח רבי צבי דוד גלאזר זצ"ל "שפתי צדיקים" ע' פ"ג)

*

מובא בספר "לב שמחה בשם חותנו הרה"ק רבי נחמיה אלטר זצ"ל, שאמר בדרך מליצה על מאמר חז"ל "גשמים בחג סימן רע לו", דהנה גשמים רומז לכל עניני גשמיות כמבואר בחז"ל בכמה מקומות, ואם בחג הסוכות יש לאדם שייכות לגשמיות הרי זה סימן רע לו. (והיית אך שמח (דבורקס))

*

האנכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הינק (יא יב)

לאזני הרה"ק השפת אמת זיע"א, הגיעה שמועה אודות אחד מחסידיו אשר ממאן לספק לילדיו הנשואים את צרכיהם, אף שיש בידו היכולת לכך. כשהודמן החסיד ונכנס אל הרבי, הוכיחו על הדבר.

נסה האיש להצטדק, טען כי מנין יקח את הנדרש כי לספק לבניו את פרנסתם. אמר לו השפת אמת, גם במשה רבנו עליו השלום מצינו שאמר כך, 'מאין לי בשר לתת לכל העם הזה'.

הוצאות החתונה הוא ניגש לגמ"ח ע"מ לקבל הלוואה, אלא שבעל הגמ"ח לא היה בבית, והוא הצליח לתפוס אותו רק ביום שישי בצהריים, ובעל הגמ"ח נתן לו הלוואה של אלפיים דולר. אותו יום שישי היה ערב שבת קדש פרשת במדבר שהיתה צמודה לחג השבועות. אותו אברך החליט שכיון שחג השבועות הוא יום הדין, לכן הוא רוצה ללכת לכותל להתפלל כדי שה' יפתח לו שערי ברכה. התארגן לשבת וסמוך לזמן קבלת שבת יצא לדרך לכיוון הכותל. והנה באמצע העיר העתיקה הוא בלא משים מכניס את ידו לכיס, ומגלה ש... אוי ואבוי! יש לו אלפיים דולר בכיס, ואוטוטו נכנסת השבת. יש לו עוד דקה... והוא עם אלפיים דולר בכיס... מה עושים? מוחו פעל בקדחתנות... הוא התחיל לחשוב – אולי זה רק טלטול מן הצד, בשינוי... במקום הפסד ממון... בקיצור... כל מיני היתרים. אבל פתאום הוא תופס את עצמו: 'אני הולך עכשיו לבקש מבורא עולם שיתן לי ישועות, ומה אני עושה? אני הולך ומנסה למצוא לעצמי כל מיני היתרים...! מה הוא עושה? הוא פונה הולך לבית הראשון ברובע. דופק בדלת. פותח לו יהודי אמריקאי מבוגר. מידוענו אומר לו: "תשמע, יש לי אלפיים דולר במזומן אני רוצה להפקיד אצלך את זה עד למוצאי חג השבועות, לא צריך פתק הפקדה פשוט אין לי זמן". האמריקאי שואל אותו: "מי מסתובב עם סכום כסף כזה גדול, אתה כזה עשיר?". השיב לו האברך: "מה פתאום עשיר... עכשיו הבאתי את זה מהגמ"ח..."

בקיצור, הוא הפקיד אצלו את הסכום, ופנה לתפילה בכותל. לקראת סיום חג השבועות הוא הגיע שנית לכותל והתפלל מנחה וערבית של מוצאי שבועות עם אותו אמריקאי ולאחר מכן הם הלכו יחד אל ביתו. כשהם מגיעים לבית נכנס בעל הבית לחדר הפנימי והוציא את חפיסת הכסף, את הפקדון. האברך מקבל את החבילה ומודה לבעה"ב, אלא שכשהוא בא לצאת הוא מרגיש שהחבילה תפוחה ועבה הרבה יותר ממה שהיתה ביום שישי... הוא פותח את המעטפה ומתחיל לספור את הכסף. והוא מוצא שם... ארבעת אלפים דולר. הוא פונה לבעה"ב ואומר לו: "הרי הפקדתי אצלך רק אלפיים דולר ומהיכן ארבעת אלפים דולר הללו?"

אומר לו אותו אמריקאי: "תשמע סיפור: יש לי אח שגר באמריקה. לא מזמן הוא שלח לי אלפיים דולר מהמעשרות שלו, ואמר לי לתת אותם לאברך תלמיד חכם שדחוק במצבו. לא ידעתי למי לתת אותם. והנה ביום שישי האחרון הופעת על פתח ביתי וסיפרת שאתה מחתן את בתך ולצורך זה לקחת הלוואה, וכדי לא לחלל שבת אתה מפקיד סכום כזה גדול אצלי מבלי להכיר אותי, רק כי חששת מחילול שבת. כשראיתי זאת החלטתי שאתה הוא המתאים לתת לך את

אך משה רבנו הקדים להצדיק טענתו באמרו, 'האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך' וגו', משמע שאילו היה הוא המוליד את ישראל, לא היתה בידו עילה לסלק מעליו את האחריות לספוק מזונותיהם.

כאשר הגיע בנו של השפת אמת הרה"צ רבי נחמיה אלטר זצ"ל סמוך לפרקו, הוצע עבורו שידוך עם בתו של אחד מנכבדי החסידים, שהיה נגיד מפורסם. החסיד אף הגיע לגור, כשהוא מייחל לסכם על הדין ודברים ולגמור את השדוך עבור בתו, עם בנו של הרב.

בהגיעו, נכנס לקבל שלום מהשפת אמת, אך למעט מילים אחדות שדיבר עימו הרבי לא שמע אף רמז אודות השידוך המדובר. נגש האיש אל גיסו של הרבי, ר' מנדל קמינר, ושאלו אם יודע היכן הדברים עומדים, והאם יש לו על מה להמתין.

הלך רבי מנדל וביקש עבורו מאחותו הרבנית שתברר אצל בעלה הרבי מה דעת קדשו אודות השידוך. ענה השפת אמת בקצרה, "הוא היה אצלי, שאלתי אותו, והוא ענה, והשידוך הזה אינו עבורנו".

ספר רבי מנדל לחסיד את תשובת הרבי, ובתחילה לא הבין, הרי לא נכנס הרבי עמו בדין ודברים כלל, כי אם שאלה אחת ששאלו כשנכנס לקבל שלום, "מה עושים שאר חתניו", והוא ענה "הם רובצים עלי".

כעת הבין את כוונת הרבי, אין זו השקפה הראויה לחותן בעל יכולת המחזיק את חתניו על שולחנו, לראותם כרובצים על כתפיו, אדם עם הסתכלות כזאת, לא יאה לו להיות חמיו של בנו של הרבי.

אף השפת אמת עצמו, על אף הקפדתו המוחלטת שלא ליהנות מאומה ממתנת בשר ודם, עליה שמר מכל משמר, נאות היה לקבל מצרכי מזון שנשלחו אליו מבית חמיו רבי יודל קמינר זצ"ל.

משפחת קמינר החזיקה באחוזה גדולה בעירה פאדז'אמצע הקרובה לחנטשין, אותה חכרו משר ממדינת רוסיה, בעת אשר באו בני המשפחה לבקר בגור, היו מביאים עמם מתוצרת אחותם, עופות, וכן משאר גדולי אדמתם, להעניק למשפחת חתנם הרבי.

הרבי לא סירב לקבל מתנות אלו, שכן כך היא דרך העולם, להיות החתן סמוך על שולחן חותנו, וממילא אין זה נחשב כקבלת מתנה. אמנם גם בזה לא הסכים לקבל כי אם מצרכי אוכל ולא כסף, וגם בזאת דרשה הרבנית במפגיע לבל ישלחו יותר מדאי רק לעתים רחוקות.

(ממעונות אריות - מתוך אוצר פניני החסידות של עוז והדר)

*

מדוע נהג השפת אמת לכתוב הרבה
"סיפר לי הרה"צ רבי נחמיה אלטר ז"ל

שפעם אחת כשהיה עוד בילדותו ציוו עליו אחיו הגדולים הרה"ק ר' אברהם מרדכי (האמרי אמת) והרה"צ ר' משה בצלאל הי"ד שישאל את אביהם הרה"ק בעל השפת אמת, מדוע הוא כותב תמיד.

השיב לו אביו שגם רבינו הרשב"א היה כותב תמיד.

היינו שיש מהרשב"א על הש"ס וכן תשובות ממנו יש כמה אלפים.

ובאמת תמיד היה רגיל השפת אמת שספרי הרשב"א לא זזו משולחנהו.

(שפתי צדיק, עמוד ל"ו, רבי דוד צבי גלאזר)

*

שמעתי בשם הרה"ג ר' נחמיה אלטר אחיו של האמרי אמת מגור, שהיה נוהג לומר: "חמרא אפילו בתקופת תמוז קריא ליה" (שבת נג.), שהמקבל על עצמו עול תורה, כשור לעול וכחמור למשא (ע"ז ה:): אינו חש בחום אפילו בתקופת תמוז. (נחלת שדה בראשית)

*

הקול קול יעקב הדין יד עשו

הקשה הג' הק' ר' נחמיה אלטר ז"ע [בנו של כ"ק מרן השפת אמת, אחיו של כ"ק מרן האמרי אמת מגור] בשם הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא ז"ע:

הלא שלמה המלך חכם מכל אדם היה, יודע משלים להפליא, ומדוע לא פתח פיו בחכמה לומר משליו והכל יכירו כי המלך שלמה לפנייהם?

והשיב, כי שלמה המלך אמר את כל משליו ברמז גדול ועמוק, וידבר שלושת אלפים משל' היינו ממשל אחד שלו למדו שלושת אלפים משלים.

בימי גדולתו, כאשר אמר דבריו ברמז ובחידות האזינו לו בהערצה והבינו כי בחכמה עמוקה אמורים הדברים לא כן בשעה שהופיע כהדיוט, לא ייחסו משמעות לדברי החכמה שהגיד, וסברו כי דברי הבל הם.

הוסיף הרבי ר' בונם והקשה, ולמה דיבר ברמזים ולא הרצה דבריו בבירור למען ידעו ויכירו כי הוא המלך? אלא התירוץ הוא כי מוכן הוא להלך נע ונד במקלו ובתרמילו אולם מדרכו לא ישנה.

על בסיס הדברים האלו הטעים ר' נחמיה: יצחק אבינו מתמיה, הקל קול יעקב והידים ידי עשו' ולמה לא התחכם יעקב אבינו לדבר בלשון שלא יכיר אביו בכלל כי קול יעקב הוא? אין זאת אלא שיעקב אבינו גמר בלבו שמוכן הוא לוותר על הברכות, ברם מדרכו לא ישנה. (חמדת צבי עמ' ק')

סיפור שבועי

ההלוואה שגפרעה

שמעתי מספרים סיפור נפלא ביותר. איש אחד התקשר לחברו ואמר לו שהוא צריך בדחיפות הלוואה של עשרת אלפים דולר, ושאל אותו אם

הוא יכול להלוות לו את הסכום ולתת לו את הכסף במזומן. אמר לו חברו "לתת לך סכום גדול כזה במזומן מאוד קשה לי, תן לי לחשוב על כך", אבל הלה לא הרפה ממנו, וביקש בכל לשון של בקשה שהוא צריך אותם בדחיפות כי יש איזו עיסקא שהוא צריך לגמור, והוא צריך את הכסף לצורך כך. שאל אותו חברו "מתי אתה חושב לפרוע לי את ההלוואה?", והשיב לו שבעה"ז עד סוף השבוע יפרע את החוב. שאל אותו המלווה "האם אתה מבטיח לי?", אמר לו חברו "כן", ואז הלווה לו את הסכום הגדול הזה של עשרת אלפים דולר. בסוף השבוע כשראה המלווה שהחוב לא נפרע עדיין התקשר אל הלווה ושאל אותו "מה עם ההלוואה?", אמר לו הלווה "תן לי עוד שבוע", והוא הסכים לדחות את מועד הפירעון לעוד שבוע.

כעבור שבוע ועדיין לא נושע, התקשר אליו שוב ושאל אותו "איפה הכסף שלי?", אמר לו הלווה "אין לי כעת, כשיהיה לי אפרע לך". כך עברו שבוע אחרי שבוע, וחודש אחר חודש, ובכל טלפון הוא מדההו ב"לך ושוב" ואומר שכשיהיה לו הוא יפרע את ההלוואה, וכך דחהו שוב שוב עד שכבר עברה שנה מתאריך פירעון ההלוואה והכסף איננו, ואחר כך עברו שנתיים ימים מאז ההלוואה, והלווה משתמט שוב ושוב.

יום אחד מתקשר הלווה למלווה, ואומר לו "שמע טוב! יש לי כעת בשבילך חמשת אלפים דולר במזומן, אני יכול לתת לך את הסכום הזה בתנאי שאתה מגיע אלי עד 15 דקות, המלווה התגורר בויליאמסבורג והלווה בבארא פארק, ולכן אמר לו שיצא מיד לדרכו להיות אצלו עד 15 דקות, (שבעיקרון לוקח הדרך כחצי שעה) והוסיף ואמר שנותן לו את הכסף בתנאי אחד, שהוא מוחל לו על יתר החוב של חמשת אלפים דולר... המלווה חשב לעצמו "מה יש לי לעשות, אין לי ברירה אחרת, בין כך לא אראה את הכסף ממנו", ולכן אמר לו שהוא מסכים ומוחל לו על החמשת אלפים דולר, והוא יוצא מיד לדרכו לקבל את החמשת אלפים שהוא כן רוצה להחזיר לו.

המלווה נכנס מיד לרכבו, והיות והוא רצה להספיק להיות אצל הלווה בזמן, התחיל לנסוע מאוד מהר. לאחר כמה דקות של נסיעה, הוא שומע קול סירנה מאחוריו, הוא מסתכל לראות מי זה ונחרד לראות ששוטר רודף אחריו לעוצרו, נעשה לו שחור בעיניים והתרגז מאוד מאוד, והוא התחיל לטעון כביכול אל הקב"ה ואמר: רבוש"ע אינני מבין מה קורה פה! אני נתתי הלוואה לאחד מבניך שביקש ממני הלוואה, ולכתחילה לא רציתי להלוות לו, אבל בסוף לנוכח הפצרותיו המרובים, נעתרתי אליו

משל ומשל א'

"לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום"

יש לתמוה, מדוע מקבל פינחס את שכרו בברית שלום דווקא? אם היו מצמידים לפינחס על מעשהו תארים כמו: 'קנאי' - 'לה' או 'מלחמות ה'" היה זה מתאים, אבל "איש שלום"??...

מיישב זאת מרן הגאון רבי שמעון בעדני זצ"ל על פי משל לאדם שביקש להתרברב בסוסו האביר. עלה על הסוס והחל דוהר במהירות, אך משבא לעצור - הסוס לא נשמע לו. הוא מושך במושכות והסוס ממשיך במרוצתו, קופץ ודוהר - הסוס לא נשמע לו. הוא מושך במושכות והסוס ממשיך במרוצתו, קופץ ודוהר, עולה ויורד, עד שהפיל את בעליו וחבטו בקרקע. שחקו עליו הכל: אין זה סוס אביר, אלא סוס פראי חסר רסן. סוס טוב יודע לדהור, אך יודע גם לעצור! אהרון הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, וברור שגם את בניו ונכדיו חונך להתרחק מכל זיק של ריב ומחלוקת. גם פינחס הלך בדרכי סבו, והיה ידוע מאז ומתמיד כאיש שוחר שלום. כאשר ראה פינחס שנשיא ישראל חוטא והבין שצריך להורגו, היה זה בשבילו מעשה כמעט בלתי אפשרי. הוא, הרחמן, בן בנו של הרחמן ואוהב השלום, יקפוץ לפני כולם ויעשה מעשה קנאות אכזרי? עבורו היה זה מעשה זר ומנוגד לטבעו, שדרש התגברות על טבעית על מידותיו לא היה ניתן להבחין אם אהבת השלום של פינחס נובעת ממקום חיובי או מאופי חברותי חסר שליטה עצמית. כאשר למען הצלת כלל ישראל שלט פינחס על אהבת השלום שבו ועשה מעשה הנוגד לכאורה את השלום, רק אז התברר למפרע שמעשי השלום שעשה כל חייו באו ממקום אמיתי וחיובי, ולא סתם מחמת טבע פשוט. אם כן, ראוי הוא בהחלט להיקרא "איש שלום" ולהתברך בשלום.

(מגיליון המשגח)

מבט לחיים

תחשבו איך אדם עיוור מתמודד על כל צעד ושעל הוא נזהר ומפחד הוא צריך להתמודד עם כל מיני דברים קשים על בסיס יומי

ככה זה כל אחד מאתנו שמתמודד על בסיס יומי

כל הזמן יש לנו התקלויות חדשים כמעט אי אפשר לצפות את השעה הבאה וכ"ש את היום הבא מה עושים?

דבר ראשון אל תנפחו את הבעיה שימו לב שאתם לא מנפחים יתר על המידה מה יהיה עם המצב איך אני אסתדר

וכו

תצמצמו את הבעיה לגודל ה טבעי שלה ואז תעברו לדבר השני

תנסו לזהר לא להשתלט על יותר מידי חזיתות לא להתפזר ולאבד עשתונות תתמקדו תחום תחום גיזרה גיזרה ואז תעברו אל הדבר השלישי

אל תנסו לקרוא מחשבות אתם לא נביאים ולא קוראי מחשבות

אל תקפצו למסקנות הוא אמר כך הוא התכוון כך זה סתם מסבך

ובקיצור:

אל תנפחו

אל תתפזרו

אל תקראו מחשבות

ואז החיים יהיו פשוטים הרבה יותר ממה שזה נראה לכם

בהצלחה

פנחס מנחם נויבירט

מכתב למערכת

לכבוד המערכת הנכבדה שלום רב!

ראשית אודה במילים ספורות, על השקעתכם הגדולה, ועוצמת הניסוח, הכל בצורה ברורה ונעימה לכל קורא, אשריכם!

ב. בגיליון הקודם קורח חקת הובא בפרשת קורח בשם האמרי אמת, שכל טענתו של קורח היה על ששלח מרגלים ולא היה בזה שום תועלת, וחשב בליבו איזה צדיק הוא זה משרע"ה, שעושה דברים ללא תועלת, ולבטח אינו צדיק גדול שנתן משרע"ה עצה שאינה עוזרת, ואינו רבי.

לענ"ד העצה והתבוננות של קרח הייתה אמורה להיות, שאף שמשרע"ה נתן עצה שלמעשה לא עוזרת וללא תועלת, אמנם עצה טובה עכשיו העבודה שלו זה לקבל בענווה ובהכנעה את דברי הצדיק הדור, זו העבודה, ובזה טעה קרח שחשב שמשרע"ה אינו צדיק הדור, מכיוון ונתן עצה שלא עוזרת, ומשכך רצה לעלות דרגה ולהתמנות לכהן ומנהיג.

וכמו שמספרים שפעם הגיע מישהו לבנק בשביל לעבוד שם, לאחר שראינו אותו הוא נשאר לעמוד בפתח מחכה שייגידו לו מה לעשות, בינתיים תוך כדי אומרים לו להעביר דברים מפה לשם, כל מיני מסמכים לפקיד זה, ומיני מסמכים למנהל אחר, בסוף יום הוא התפרץ מעצבים, רצו אותי לעבוד כאן, ולא נתנו לי שום תפקיד, אמר לו המנהל כל היום היית באמצע העבודה שכאשר העברת דברים מפה לשם, מסמכים למיניהם, זו היתה העבודה שלך...

לעניינינו אנו קרח, כאשר ראה שדברי משרע"ה לא הועילו, חשב בליבו שצריך לחלוק על צדיק הדור ה", אמנם בכך הייתה טעותו שהעבודה שלו הייתה לבטל ולהכניע עצמו

לצדיק הדור, גם כשזו עצה שאינה נראת לו שעוזרת. אסיים בברכה שנזכה להחזיק בעצות ובהבנות נכונות מדברי תורתך ומהמעין המתגבר, ותזכה לזכות את הציבור הצמאים לגיליון מדי שבוע בשבוע.

בברכה התורה
א. מירושלים

פינת הקוראים

למערכת היקרה רציתי כאן לשתף את ציבור שוחרי התורה, בתו"ט מעניין על פרשת קורח, על המשנה באבות

שעשרה דברים נבראו ערב שבת בין השמשות ואחד מהם זה פי הארץ, ואביא את הדברים בקצרה אמנם כדאי ומאוד מענין להסתכל כל אחד, בתו"ט באבות פרק ה' משנה ו' באריכות דבריו.

וזה תוכן דבריו: וקשה דאמר ואם בריאה יבא [במדבר טז], והרי ברואה ועומדת כפי קבלת חז"ל פה כו'. ולי נראה דפי הארץ פירוש דבור הארץ, דומיא דפי האתון ופי הבאר. והכי פירושא דקרא אם בבריאה (ותחסר ב"ת השמוש בתיבת בריאה וכמוה רבים) שמימי בראשית הוא הגיהנם, יבא קרובי פתחא (כמאמר חז"ל בחלק) לכאן, ועל ידי כן ופצתה (מלשון פצו שפתי) האדמה את פיה,

להשמיע קול דברים להגיד כל הנעשה בתוכה, שירדו חיים שאולה לדיוטא התחתונה. ואחר כך בשעת מעשה אחר ותפתח כו', אמר פתיחת פה לבד לבלוע אותם, ועוד היה שהעם נסו לקולם, רוצה לומר קול דברי הארץ, דאם לא כן קשה דאדרבא דרך שומעים קול צועקים אוי ואבוי שיתקרבו אל הקול. וזה לשון רש"י בחומש, לקולם, בשביל קול היוצא על בליעתם. ועיין שם ברא"ם.

ואסיים ואברככם שלא יבוש המעיין, ולא יקצץ האילן, ותרבו פעלים רבים לתורה.

בכבוד רב אחד הקוראים מהדרום

הגיליון נתרם לע"י האי גברא רבא ויקרא הגאון החסיד הרב אברהם מרדכי איזבי זצ"ל

שהיה דבוק לרבוה"ק מגור ולהבל"ח ביטול גמור, התורה הייתה משוש חייו ובה עסק לילות כימים, נודע בגאונותו העצומה, הותיר אחריו חידושי תורה בכת"י בכל מקצעות התורה, העמיד תלמידים הרבה בהחדרת תורה וירא"ש ולב"ע כ"א תמוז תש"פ
ח.נ.צ.ב.ה.

הגיליון נתרם לע"י האשה החשובה והצדקת שקבלה ייסוריה באהבה מרת מרים ברמן ע"ה בת ר' ברוך ז"ל ולב"ע י"ג תמוז תשפ"ג
ח.נ.צ.ב.ה.

ברכת מזל טבא וגדיא יאה

נשיגר קדם ידידינו החשוב המהולל בכשרונות שמח ומשמח נוח למקום ולבריות עושה חסד והכל באורח ישרה ובתבונה מוכתר בנימוסין ה"ה הבחור שמחה בונים ארנרייך ני"ז לרגל היכנסו לנועם עול תורה ומצוות למזל"ט ובשעטו"מ

יעזור השי"ת

שילך בדרך אבותינו ורבותינו, וימלא ה' משאלות ליבו לטובה, ויהיה תמיד הזק ובריא לעבודת השם יתברך, מתוך סיפוק שמחה וצהלה ברכות במלוא חופנים, וירוז ממנו הריו רוב נחת דקדושה, ויצלה בכל אשר יעשה, ויזכה שמשפע מצוות תפילין יתמשך עליו מן שימיא לחיים ארוכים ושפע קודש, אמון ואמן.

המאחלים ידידיו וחבריו המערכת והצוותות

ברוכים הבאים בשם ה'

נשיגר ברכת ברוכים הבאים קדם ידידנו הנמבד תלמיד חכם ויודע ספר

ה"ה הרה"ח

ר' שלמה מנחם שזוירין שליט"א לרגל חזרתו לברכה מנסיעתו לעיר הבירה לונדון יצ"ו לחזק הקהילה הקדושה דשם בס"ד

יעזור השי"ת שייזכה לחזק ולעודד עוד רבים והכל בצורה הטובה והנכונה בדרך התורה והיראה כפי שהנחילו לנו רבותינו ולהבלחט"א ביטול גמור ויזכה לשפע קודש ולהצלחה מתוך שמחה ובריאיות בכל העניינים

המאהל יו"ר המערכת
פ. מ. גויבירט